

ЧЕРКАСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
імені Богдана Хмельницького

Науково-дослідний
інститут селянства
та вивчення аграрної
історії

19 Листопада 2025

**АГРАРНА ІСТОРІЯ
В УКРАЇНІ:
ІНСТИТУЦІЙНІ
ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ
ТРАНСФОРМАЦІЇ
1990-Х РР. –
ПЕРШОЇ ЧВЕРТІ
XXI СТ.**

всеукраїнський круглий стіл

ЧЕРКАСИ - 2025

Організатори:

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
Науково-дослідний інститут селянства та вивчення аграрної історії

Партнери:

Інститут історії України НАН України
Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського
Донецький національний університет імені Василя Стуса
Дрогобицький державний педагогічний університет
імені Івана Франка
Кам'янець-Подільський національний університет
імені Івана Огієнка
Національний університет біоресурсів
і природокористування України
Національний університет цивільного захисту України
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
Український державний університет науки і технологій
Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини
Уманський національний університет
Чорноморський національний університет
імені Петра Могили

Державна наукова установа «Енциклопедичне видавництво»
Національний музей Голодомору-геноциду
Наукове товариство істориків-аграрників
Осередок НТШ у Черкасах

Порядок роботи круглого столу:

вітальна частина 11.00. – 12.00;
пленарне засідання: 12.00. – 13.30;
панельні дискусії: 15.00. – 17.30.

Регламент виступів:

Вітальне слово: 7–10 хвилин
Виступ на засіданні: 15–20 хвилин

Відкриття круглого столу, пленарне засідання

19 листопада 2025 р.,

11.00 за київським часом

у конференц-залі Черкаського національного університету
імені Богдана Хмельницького.

Лінк для доєднання: <https://us02web.zoom.us/j/88263152693?pwd=yha8W4Fc8yiZ9cxvHb2Luvfjp8A0CT.1>

Модератор:

доктор історичних наук, професор **Корновенко Сергій**

Вітальні слова:

Черевко Олександр

ректор Черкаського національного університету імені
Богдана Хмельницького

Шамрай Олександр

заступник голови Черкаської обласної державної
адміністрації

Сущенко Роман

в.о. голови Черкаської обласної ради

Душейко Петро

почесний голова асоціації «Незалежне об'єднання
сільськогосподарських підприємств Чорнобаївського району»,
почесний голова благодійного фонду імені І.М. Піддубного, член
Наглядової ради Черкаського національного університету імені
Богдана Хмельницького

Вергунов Віктор

академік НААН України, директор Національної наукової
сільськогосподарської бібліотеки НААН України

Орлюк Олена

академік НАПрН України, директор Державної установи
«Український національний офіс інтелектуальної власності та
інновацій»

Андрій Бутенко

голова Національного агентства із забезпечення якості
вищої освіти

Гасиджак Леся

директорка Національного музею Голодомору-геноциду

Пленарне засідання (12.00. – 13.30.)

Кульчицький Станіслав

доктор історичних наук, професор, головний науковий
співробітник, Інститут історії України НАН України
*Народження всеукраїнського наукового центру аграрної
історії в Черкасах*

Марочко Василь

доктор історичних наук, професор, головний науковий
співробітник, Інститут історії України НАН України
*Науково-дослідний інститут селянства та вивчення
аграрної історії: від ідеї до реалізації*

Морозов Анатолій

доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри
археології та спеціальних галузей історичної науки, Черкаський
національний університет імені Богдана Хмельницького
Українське селянство на зламі епох і тисячоліть

Масненко Віталій

доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри
історії України, професор, Черкаський національний університет
імені Богдана Хмельницького
*Аграрна історія та історична урбаністика в Україні:
диференціація предметних полів, соціальних форм
і ментальних матриць*

Корновенко Сергій

доктор історичних наук, професор, професор кафедри археології та спеціальних галузей історичної науки, директор Науково-дослідного інституту селянства та вивчення аграрної історії, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Голодомор 1932 – 1933 рр. в Україні у висвітленні преси і архівних джерел Ватикану

Панельна дискусія (15.00. – 17.30.)

**«Аграрна історія як наукознавчий феномен.
Формальна і неформальна інституалізація історико-аграрних досліджень»**

Лінк для доєднання: <https://meet.google.com/xky-tesm-ghp>

Щоб приєднатися з телефону, наберіть номер +1 301-857-2596 і введіть PIN-код 438 207 367#

Модератор:

доктор історичних наук, професор **Масненко Віталій**

Бармак Микола

доктор історичних наук, професор, професор кафедри історії України, археології та спеціальних галузей історичних наук, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

*Розробка та реалізація науково-дослідного проекту
«Хліб – символ життя, історії та спадщини»: етапи
виконання та перспективи*

Івангородський Костянтин

доктор історичних наук, професор, професор кафедри історії України, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

*Часопис «Український селянин» у контексті сучасного
історіографічного процесу*

Земзюліна Наталія

доктор історичних наук, професор, професор кафедри всесвітньої історії та міжнародних відносин, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

*Жінки в історії аграрної науки України: забуті імена
та внесок у розвиток сільського господарства*

Киридон Алла

доктор історичних наук, професор, директор Державної наукової установи «Енциклопедичне видавництво»

Менталітет і ментальність у дискурсивному полі української культури

Коріненко Павло

доктор історичних наук, професор, професор кафедри історії України, археології та спеціальних історичних наук, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка;

Савицький Назар

аспірант, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Селянська революція в Україні 1902 – 1933 рр.: погляд з XXI ст.

Пасічна Юлія

кандидат історичних наук, фахівець I категорії відділу аспірантури і докторантури, начальник Науково-дослідної частини, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

На перетині історії, культури та ідентичності: феномен збірника «Український селянин»

Присяжнюк Юрій

доктор історичних наук, професор, професор кафедри історії України, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Українське традиційне суспільство XIX ст. в умовах глобальної соціальної революції

Синявська Лариса

докторка історичних наук, професорка, професорка кафедри історії України, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького;

Силка Оксана

докторка історичних наук, професорка, професорка кафедри міжнародних відносин та суспільних наук, Національний університет біоресурсів і природокористування України

Діяльність студентської секції Наукового товариства істориків-аграрників: форми, напрями та результати наукової роботи

Темірова Надія

доктор історичних наук, професор, професор кафедри історії та археології, Донецький національний університет імені Василя Стуса

Самоідентифікація великих землевласників України початку XX ст.: точкові спостереження

Темченко Андрій

доктор історичних наук, доцент, доцент кафедри історії України, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Смислові коди традиційної культури

Фареній Ігор

доктор історичних наук, професор, професор кафедри археології та спеціальних галузей історичної науки. Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Про предмет дослідження аграрної історії

Чубіна Тетяна

доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри соціальних і гуманітарних дисциплін, Національний університет цивільного захисту України;

Федоренко Яніна

доктор історичних наук, професор, доцент кафедри соціальних і гуманітарних дисциплін, Національний університет цивільного захисту України

Еволюція методологічного осмислення історії українського селянства (друга половина 1990-х рр. – початок XXI ст.)

Панельна дискусія (15.00. – 17.30.)

«Історико-аграрний дискурс: персоналії, тенденції та напрями»

Лінк на дослідження: <https://meet.google.com/iai-sgso-hnr>

Щоб приєднатися з телефону, наберіть номер +1 301-882-5171 і введіть PIN-код 560 320 009#

Модератор:

доктор історичних наук, професор **Наталія Ковальова**

Волошенко Вікторія

кандидат історичних наук, доцент, старший науковий співробітник, Інститут релігієзнавства - філія Львівського музею історії релігії

Історія читання як напрям досліджень історії українського селянства зламів XIX-XX ст.

Гальченко Світлана

кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин та всесвітньої історії, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Західноєвропейські селянські виступи в епоху середньовіччя

Голиш Григорій

кандидат історичних наук, доцент, директор наукової бібліотеки імені Михайла Максимовича, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького;

Ліпська Лариса

кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри археології та спеціальні галузей історичної науки, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького,

Сталі системи охорони здоров'я в українському селі XIX – початку XX ст. (на матеріалах Золотоніського повіту)

Десятніков Іван

кандидат історичних наук, доцент, вчитель історії,
Черкаський науковий фізико-математичний ліцей,

*Заробітна плата найманих сільськогосподарських
робітників до та після революції 1917 – 1921 років*

Дулгерова Ольга

кандидат історичних наук, доцент, викладач кафедри
соціальних і гуманітарних дисциплін, Національний університет
цивільного захисту України

*Українське село в умовах повномасштабної російсько-
української війни: історичний аспект*

Касян Андрій

кандидат історичних наук, доцент, директор навчально-
наукового інституту міжнародних відносин, історії і філософії,
Черкаський національний університет імені Богдана
Хмельницького,

*Феномен волості в роки революційних потрясінь
початку XX ст. в Україні*

Ковальова Наталія

доктор історичних наук, професор, професор кафедри
філософії та українознавства, Український державний університет
науки і технологій

*Українське село кінця XIX – початку XX ст. у прозових
творах Дмитра Яворницького*

Лазуренко Валентин

доктор історичних наук, професор, професор кафедри
історії та права, Заслужений працівник освіти України, проректор
з гуманітарно-виховних питань, Черкаський державний
технологічний університет

*Роль Селянського Поземельного Банку у продажі землі на
Кавказі селянам-переселенцям Черкаського повіту
(1910 – 1911 рр.)*

Лиманська Світлана

здобувач освіти, Горлівський інститут іноземних мов
Державного вищого навчального закладу «Донбаського
державного педагогічного університету»

*Василь Миколайович Ремесло: «пшеничний батько»
України*

Мазур Оксана

кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії
України, Черкаський національний університет імені Богдана
Хмельницького

*Етапи розвитку та організації управління аграрною
наукою в Україні (1917 – 1990 рр.)*

Мельничук Олег

доктор історичних наук, професор, декан факультету історії
і міжнародних відносин, Вінницький державний педагогічний
університет імені Михайла Коцюбинського

*Місце та роль організацій сільської бідноти в насадженні
більшовицького режиму на Поділлі в 1920-х рр.*

Меміш Оксана

кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри археології та спеціальних галузей історичної науки, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Вплив аграрної ситуації в Україні на продовольчу ситуацію країн Середнього Сходу

Мелекєсцев Кирило

кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії та археології, Донецький національний університет імені Василя Стуса

Пам'ятки архітектури у селах Бойківської селищної громади крізь призму інформаційного протистояння

Михайлюк Юрій

кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії України, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Селянство Великого князівства Литовського в науковій спадщині Ф. І. Леонтовича: соціально-правовий аспект

Никитенко Вікторія

аспірантка, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Регіональний аспект аграрної історії: економічні практики Середньої Наддніпрянщини від минулого до сьогодення

Никифорова Наталія

аспірантка, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Участь спеціалізованої кооперативної системи «Плодоспілка» в заготівлі та збуті продукції галузі в роки НЕПу

Олянич Валентина

доктор історичних наук, професор, КЗ «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»

Між радянським минулим і новою добою: повсякденне життя селянської родини смт. Слобожанське на Харківщині у 80 – 90-х рр. ХХ ст.

Пиріг Руслан

доктор історичних наук, професор, головний науковий співробітник відділу історії Української революції (1917 – 1921 рр.), Інституту історії України НАН України

Євген Чикаленко про шляхи розв'язання земельного питання (1918 рік)

Романюк Богдан

здобувач кафедри історії та археології слов'ян, Український державний університет імені Михайла Драгоманова, *Соціально-правовий статус колгоспного селянства другої половини 1940-х – першої половини 1950-х рр.*

Священко Зінаїда

доктор історичних наук, професор, професор кафедри всесвітньої історії та методик навчання, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини,

Аграрні трансформації в українському селі на початку ХХ ст.: вітчизняний історичний дискурс

Тельвак Віталій

доктор історичних наук, професор, професор кафедри всесвітньої історії та спеціальних історичних дисциплін, Дрогобицький державний педагогічний університет ім. І. Франка,

Селянознавчі сюжети в творчій спадщині М. Грушевського

Тригуб Олександр

доктор історичних наук, професор, професор кафедри міжнародних відносин та зовнішньої політики, Чорноморський національний університет імені Петра Могили,

Приватна та громадська ініціатива у створенні сільськогосподарських навчальних закладів в Україні другої половини XIX – початку XX ст.

Федьков Олександр

доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри археології, спеціальних галузей історичних і правознавчих дисциплін, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

Політичні партії та селянство в Україні наприкінці XIX – на початку XX ст.: сучасна історіографія

Панельна дискусія (15.00. – 17.30.)

«Голодомор-геноцид 1932 – 1933 рр., штучний голод 1946 – 1947 рр. в Україні»

Лінк для доєднання: <https://meet.google.com/evz-ratw-wen>
Щоб приєднатися з телефону, наберіть номер +1 240-803-5081 і введіть PIN-код 218 087 729#

Модератор:

доктор історичних наук, професор **Наталя Романець**

Дяжур Денис

аспірант кафедри археології та спеціальних галузей історичної науки, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Репрезентація Голодомору 1932 – 1933 рр. у британській пресі: підсумковий аналіз матеріалів «Manchester Guardian»

Романець Наталя

доктор історичних наук, доцент, провідний науковий співробітник відділу дослідження Голодомору та штучних масових голодів, Національний музей Голодомору-геноциду

Суцільна колективізація та розкуркулення на Дніпропетровщині: історіографічні та джерелознавчі сюжети

Романюк Іван

доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історії України, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського,

Трагедія українського народу 1946 – 1947 рр.: Вінниччина у вирі Голодомору

Степанчук Юрій

доктор історичних наук, доцент, доцент кафедри суспільно-гуманітарних наук, КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Преса про виконання плану хлібозаготівель 1932 – 1933 рр.

Сухомлин Олександр

доктор філософії зі спеціальності «Історія та археологія», старший викладач кафедри історії та теорії держави і права; зберігач фондів, Університет митної справи та фінансів; Комунальний заклад «Музей спротиву Голодомору» Дніпровської міської ради,

Проблематика Торгсину в українській історіографії